

ПОБУДОВА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ КУРСУ «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ» ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 5.01010201 «ПОЧАТКОВА ОСВІТА»

Кругляк Олег, Вантух Володимир, Рондяк Леся

Самбірський державний педагогічний коледж імені Івана Филипчика

Анотація. У статті розкрито зміст робочої програми з дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» для спеціальності 5.01010201 «Початкова освіта» педагогічних училищ і коледжів.

Ключові слова: теорія і методика фізичного виховання, навчальні і робочі програми, педагогічні училища і коледжі.

Вступ. Національна доктрина розвитку освіти України в XXI столітті, Державна програма «Вчитель», Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту», «Про фізичну культуру і спорт», Цільова комплексна програма «Фізичне виховання — здоров'я нації», «Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту», Державний стандарт початкової загальної освіти — висунули нові вимоги до фізичного виховання учнів молодшого шкільного віку, що в свою чергу вимагає нових підходів до професійної підготовки вчителів початкових класів. Перед викладачами циклових комісій фізичного виховання ВНЗ І р.а. ставляться завдання щодо підвищення рівня підготовки майбутнього вчителя початкових класів, що володітиме методикою гармонійного формування особистості.

З метою підготовки вчителя початкових класів до ведення урочної і позаурочної роботи з фізичного виховання в початковій школі у навчальний план педагогічних училищ і коледжів включено дисципліну «Теорія і методика фізичного виховання». Рекомендовано навчальну програму (2004), яка рецензована корифеями вітчизняної фізкультурної освіти Б.Шияном і Т.Круцевич. Програма змістовна, системна, дієва, отримала позитивні відгуки викладачів теорії і методики фізичного виховання ВНЗ І р.а.

Життя вносить корективи. Україна здійснює модернізацію освітнього простору в контексті Європейських вимог. Ухвалено новий Державний стандарт початкової загальної освіти (2011). Розроблено проект нової навчальної програми з фізичної культури для учнів 1-4 класів (2011). Таким чином, оптимізації потребує і робоча програма з теорії і методики фізичного виховання для підготовки майбутніх учителів у педагогічних училищах і коледжах.

Мета дослідження — на основі навчальної програми розробити робочу програму дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» для спеціальності 5.01010201 «Початкова освіта» вищих педагогічних навчальних закладів І р.а.

Викладання дисципліни «Теорія та методика фізичного виховання» вирішує такі **завдання**:

- засвоєння студентами основ національної системи фізичного виховання учнів молодшого шкільного віку;
- забезпечення практичної підготовки майбутніх учителів, набуття ними вмінь і навичок організаційної роботи з фізичного виховання учнів початкових класів;
- підготовки майбутніх учителів початкових класів, здатних реалізовувати у процесі фізичного виховання міжпредметні зв'язки з метою всебічної підготовки молодших школярів до активної життєдіяльності;
- формування переконань студентів щодо оздоровчої спрямованості фізичного виховання.
- оволодіння знаннями, вміннями і навичками, що стануть основою їх свідомого і творчого підходу до розв'язання навчально-виховних завдань, допоможуть в адаптації до змін, які проходять у змісті, методах і формах організації фізкультурно-оздоровчої роботи з молодшими школярами.

Теорія та методика фізичного виховання, як навчальна дисципліна, логічно пов'язана з педагогікою, психологією, валеологією, анатомією, фізіологією і гігієною школяра та методиками вивчення різних предметів початкової школи, що вивчаються студентами у педагогічному училищі чи коледжі.

Особливе значення надається міждисциплінарним зв'язкам (МДЗ) навчальних дисциплін «Теорія і методика фізичного виховання» та «Фізичне виховання».

Дисципліна «Фізичне виховання» є професійно спрямованою. У процесі вивчення практичного розділу дисципліни студенти навчаються не лише техніки виконання фізичних вправ за програмою початкових класів, але й засвоюють методику їх навчання. Майбутні вчителі навчаються самостійно проводити різні види рухової діяльності за програмою предмета «Фізична культура» для загальноосвітніх навчальних закладів (1 — 4 класи).

У майбутніх учителів початкових класів формують переконання щодо цінності предмета «Фізична культура», знайомлять з методами і формами просвітницької роботи серед учнів, учителів та батьків.

Студенти повинні знати:

- мету і завдання фізичного виховання учнів молодшого шкільного віку;
- вікові, анатоמו-фізіологічні і психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку;
- руховий режим молодшого школяра;
- основні засоби фізичного виховання для збереження і зміцнення здоров'я школярів;
- загальні основи навчання фізичних вправ та розвитку фізичних якостей;
- основні розділи програми «Фізична культура» для учнів початкової школи;
- вимоги до сучасного уроку фізичної культури;
- структуру, підготовку і методику проведення уроків фізичної культури різних типів (видів);
- методику проведення уроків фізичної культури із міжпредметними зв'язками;
- позаурочні форми організації занять з фізичного виховання молодших школярів.

Студенти повинні вміти:

- ефективно застосовувати засоби фізичного виховання для збереження і зміцнення здоров'я молодших школярів;
- формувати в учнів основи знань з фізичної культури і спорту, валеології, особистої і громадської гігієни;
- планувати і контролювати навчальну роботу з фізичного виховання молодших школярів.
- складати, проводити і аналізувати різні форми позакласної роботи з фізичного виховання в початковій школі;
- методично правильно складати, проводити і аналізувати уроки фізичної культури;
- реалізувати міжпредметні зв'язки у процесі фізичного виховання;
- вести пропаганду здорового способу життя серед учнів, вчителів і батьків.

Система контрольних заходів відповідає Положенню про організацію навчального процесу у ви-

щих навчальних закладах, затвердженому наказом №161 Міністерства освіти України від 02.06.1993 р.

3 навчальної дисципліни систематично проводиться поточний, модульний, підсумковий і тестовий контроль. Результати навчальних досягнень оцінюються за чотирибальною шкалою оцінок: 5 (відмінно), 4 (добре), 3 (задовільно), 2 (незадовільно). Курс вивчення дисципліни закінчується диференційованим заліком.

Критерії та норми оцінювання навчальних досягнень студентів:

5 (відмінно) — високий рівень навчальних досягнень. Виставляється, коли студент володіє глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями навчального матеріалу в повному обсязі та здатний їх ефективно використовувати для виконання всіх передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь студента правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Студент вміє самостійно знаходити джерела інформації і користуватися ними, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міждисциплінарні зв'язки, робить аргументовані висновки. Самостійно, правильно, в повному обсязі виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно складеним планом. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії.

4 (добре) — достатній рівень навчальних досягнень. Виставляється, коли студент самостійно, з розумінням відтворює основний навчальний матеріал та застосовує його під час виконання практичних завдань у типових умовах. Для визначення основних понять аналізує, порівнює інформацію і робить висновки. Відповідь студента правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом. Можлива консультативна допомога викладача. Достатньо усвідомлено користується довідковою інформацією. Під час відповіді та виконання практичних завдань допускає несуттєві помилки, які може самостійно виправити.

3 (задовільно) — середній рівень навчальних досягнень. Виставляється, коли студент на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння відтворює навчальний матеріал та виконує практичні завдання за частковою допомогою викладача. Недостатньо обґрунтовано аналізує і порівнює інформацію. Під час відповіді та виконання практичних завдань допускає помилки, які самостійно виправити не може.

2 (незадовільно) — початковий рівень навчальних досягнень. Виставляється, коли студент за допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та неусвідомлено виконує окремі частини практичних

Розподіл часу на засвоєння тем дисципліни

№ з/п тем	Теми, види діяльності	Всього	Кількість годин			
			Аудиторні заняття			Самостійна робота студентів
			Лекційні заняття	Семинар. заняття	Практичні заняття	
1	Фізичне виховання школярів — складова частина національного виховання	7	4	2		1
2	Засоби фізичного виховання молодших школярів	4	2	1		1
3	Особливості реалізації методичних принципів та використання методів навчання фізичних вправ у процесі фізичного виховання молодших школярів	4	2	1		1
4	Загальні основи навчання фізичних вправ	4	2	1		1
5	Загальні основи розвитку фізичних якостей	4	2	1		1
6	Урок — основна форма організації фізичного виховання у початкових класах	11	6	3		2
7	Позаурочні форми занять фізичними вправами учнів молодшого шкільного віку	8	2		4	2
8	Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі	31	4	4	21	2
9	Спостереження уроків фізичної культури, позаурочних заходів у школі	4			2	2
10	Контрольні роботи, тестування	4			2	2
Разом			24	13	29	15
		81	66			15

завдань. Під час відповіді та виконання практичних завдань допускає суттєві помилки.

Навчальна робота з дисципліни проводиться у формі лекційних, семінарських і практичних занять та самостійної роботи студентів у V та VI семестрах III курсу навчання (таблиця 1).

ЗМІСТ ПРОГРАМОВОГО МАТЕРІАЛУ

Лекційні заняття

Тема 1. Фізичне виховання школярів — складова частина національного виховання.

Витоки фізичного виховання в Україні.

Дисципліна «Теорія та методика фізичного виховання» та її міждисциплінарні зв'язки.

Структура і зміст дисципліни.

Основні поняття теорії: фізична культура, фізичне виховання, фізкультурна освіта, фізичний розвиток, фізична підготовленість, спорт

(професійний, олімпійський, масовий), фізична рекреація, фізична реабілітація.

Психологічні і анатомо-фізіологічні особливості учнів молодшого шкільного віку.

Руховий режим учнів молодшого шкільного віку.

Фізичне виховання учнів початкових класів. Мета, оздоровчі, освітні і виховні завдання на сучасному етапі розвитку Української держави.

Основні державні документи з питань фізичної культури і спорту.

Завдання для самостійної роботи:

Ознайомитися з підручниками та навчальними посібниками дисципліни.

Ознайомитися із періодичними виданнями з фізичної культури і спорту.

Вивчити основні державні документи з фізичної культури і спорту (Закон України «Про фізичну культуру і спорт», «Цільова комплексна програма «Фізичне виховання — здоров'я

нації», Державний стандарт початкової загальної освіти).

Підготувати реферат про значення фізичного виховання для учнів молодшого шкільного віку.

Тема 2. Засоби фізичного виховання молодших школярів.

Загальна характеристика засобів фізичного виховання.

Фізичні вправи — основний засіб фізичного виховання. Вплив виконання фізичних вправ на збереження і зміцнення здоров'я школярів.

Роль природних сил (сонця, повітря, води), їх правильне застосування.

Гігієнічні чинники: особиста і громадська гігієна, режим праці і відпочинку, харчування і сну, засобів відновлення організму.

Завдання для самостійної роботи:

Ознайомитися з основними засобами фізичного виховання учнів за програмою «Фізична культура» для загальноосвітніх навчальних закладів (1–4 класи).

Ознайомитися у періодичній літературі із нетрадиційними засобами фізичного виховання.

Підготувати реферат про народні засоби фізичного виховання.

Тема 3. Особливості реалізації методичних принципів та використання методів навчання фізичних вправ у процесі фізичного виховання молодших школярів.

Методичні принципи і шляхи їх реалізації в процесі фізичного виховання молодших школярів: свідомості і активності, наочності, систематичності, доступності і індивідуалізації, міцності і прогресування, міжпредметних зв'язків.

Класифікація методів навчання.

Методи використання слова: розповідь, пояснення, бесіда, розпорядження, вказівка, команда, підрахунок, розбір, інструктування, оцінка.

Наочні методи: показ, демонстрація (плакати, малюнки, технічні засоби навчання), звукова й світлова сигналізація, предметні орієнтири.

Практичні методи: вивчення вправи в цілому, вивчення вправи по частинах, ігровий, змагальний.

Завдання для самостійної роботи:

Опрацювати дану тему на основі міждисциплінарних зв'язків із педагогікою, психологією та фізичним вихованням.

Тема 4. Загальні основи навчання фізичних вправ.

Формування рухових вмінь і навичок — основний зміст освітніх завдань фізичного виховання.

Структура процесу навчання:

перший етап — розучування рухової дії;

другий етап — засвоєння рухової дії;

третій етап — закріплення і удосконалення рухової дії.

Індивідуальний і диференційований підхід до учнів.

Завдання для самостійної роботи:

Опрацювати дану тему на основі міждисциплінарних зв'язків із психологією, педагогікою та фізичним вихованням.

Підготувати реферат про індивідуальний і диференційований підхід до учнів молодшого шкільного віку.

Тема 5. Загальні основи розвитку фізичних якостей.

Загальна характеристика фізичних якостей.

Методика розвитку швидкості, сили, гнучкості, витривалості і спритності.

Комплексний характер розвитку фізичних якостей.

Завдання для самостійної роботи:

Підібрати фізичні вправи для розвитку фізичних якостей (за завданням викладача).

Реферат про методику розвитку фізичних якостей учнів молодшого шкільного віку.

Тема 6. Урок — основна форма організації фізичного виховання у початкових класах.

Місце уроку фізичної культури серед інших форм фізичного виховання молодших школярів. Особливості проведення уроків фізичної культури.

Вимоги до сучасного уроку фізичної культури.

Характеристика оздоровчих, освітніх і виховних завдань уроку.

Структура уроку. Завдання і зміст підготовчої, основної і заключної частин уроку.

Організація навчальної діяльності на уроці.

Фізичне навантаження та його дозування на уроці. Щільність та її визначення на уроці. Побудова пульсової кривої уроку.

Типи шкільних уроків фізичної культури.

Міжпредметні зв'язки на уроках фізичної культури у початкових класах. Міжпредметна щільність уроку і її визначення.

Особливості проведення нестандартних уроків у початкових класах.

Оцінка діяльності учнів на уроці.

Побудова уроку. Визначення конкретних завдань на урок фізичної культури.

Інвентар і обладнання. Матеріально-технічна база з фізичного виховання в школі.

Проведення уроків фізичної культури у малокомплектних школах.

Підготовка вчителя до уроку фізичної культури.

Дотримання правил техніки безпеки на уроках.

Аналіз уроку фізичної культури.

Завдання для самостійної роботи:

Навчитися визначати щільність уроку (загальну, моторну, міжпредметну), будувати пульсову криву на спостереженні уроку фізичної культури у початкових класах.

Тематичне планування занять у V семестрі (17 тижнів х 2 год)

№ зп	Дата	Тип заняття	Тема, вид діяльності на занятті	Унаочнення та обладнання
1		Лекція	Тема 1. Фізичне виховання школярів — складова частина національного виховання. Витоки фізичного виховання в Україні. Дисципліна «Теорія та методика фізичного виховання» та її міждисциплінарні зв'язки. Структура і зміст дисципліни. Основні поняття теорії: фізична культура, фізичне виховання, фізкультурна освіта, фізичний розвиток, фізична підготовленість, спорт, фізична рекреація, фізична реабілітація. Основні державні документи з питань фізичної культури і спорту.	Підручники і посібники (див. літературу робочої програми); Державні документи з питань фізичної культури і спорту; мультимедійне забезпечення; плакати
2		Лекція	Тема 1. Фізичне виховання школярів — складова частина національного виховання. Психологічні та анатомо-фізіологічні особливості учнів молодшого шкільного віку. Руховий режим учнів молодшого шкільного віку. Фізичне виховання учнів початкових класів. Мета, оздоровчі, освітні і виховні завдання на сучасному етапі розвитку Української держави.	Мультимедійне забезпечення; плакати
3		Семинар. заняття	Тема 1. Фізичне виховання школярів — складова частина національного виховання. Дисципліна «Теорія та методика фізичного виховання» та її міждисциплінарні зв'язки. Основні поняття теорії: фізична культура, фізичне виховання, фізкультурна освіта, фізичний розвиток, фізична підготовленість, спорт, фізична рекреація, фізична реабілітація. Основні державні документи з питань фізичної культури і спорту. Психологічні та анатомо-фізіологічні особливості учнів молодшого шкільного віку. Руховий режим учнів молодшого шкільного віку. Фізичне виховання учнів початкових класів. Мета, оздоровчі, освітні і виховні завдання на сучасному етапі розвитку Української держави.	Державні документи з питань фізичної культури і спорту
4		Лекція	Тема 2. Засоби фізичного виховання молодших школярів. Загальна характеристика засобів фізичного виховання. Фізичні вправи — основний засіб фізичного виховання. Вплив виконання фізичних вправ на збереження і зміцнення здоров'я школярів. Роль природних сил (сонця, повітря, води), їх правильне застосування. Гігієнічні чинники: особиста і громадська гігієна, режим праці і відпочинку, харчування і сну, засобів відновлення організму.	Мультимедійне забезпечення; плакати
5		Лекція	Тема 3. Особливості реалізації методичних принципів та використання методів навчання фізичних вправ у процесі фізичного виховання молодших школярів. Методичні принципи і шляхи їх реалізації в процесі фізичного виховання молодших школярів: свідомості і активності, наочності, систематичності, доступності і індивідуалізації, міцності і прогресування, міжпредметних зв'язків. Класифікація методів навчання. Методи використання слова: розповідь, пояснення, бесіда, розпорядження, вказівка, команда, підрахунок, розбір, інструктування, оцінка. Наочні методи: показ, демонстрація (плакати, малюнки, технічні засоби навчання), звукова й світлова сигналізація, предметні орієнтири. Практичні методи: вивчення вправи в цілому, вивчення вправи по частинах, ігровий, змагальний.	Мультимедійне забезпечення; плакати
6		Семинар. заняття	Тема 2. Засоби фізичного виховання молодших школярів. Загальна характеристика засобів фізичного виховання. Фізичні вправи — основний засіб фізичного виховання. Вплив виконання фізичних вправ на збереження і зміцнення здоров'я школярів.	Плакати; роздаткові картки

			Роль природних сил (сонця, повітря, води), їх правильне застосування. Гігієнічні чинники: особиста і громадська гігієна, режим праці і відпочинку, харчування і сну, засобів відновлення організму. Тема 3. Особливості реалізації методичних принципів та використання методів навчання фізичних вправ у процесі фізичного виховання молодших школярів. Методичні принципи і шляхи їх реалізації в процесі фізичного виховання молодших школярів: свідомості і активності, наочності, систематичності, доступності і індивідуалізації, міцності і прогресування, міжпредметних зв'язків. Характеристика методів навчання.	Плакати; роздаткові картки
7		Лекція	Тема 4. Загальні основи навчання фізичних вправ. Формування рухових вмінь і навичок — основний зміст освітніх завдань фізичного виховання. Структура процесу навчання: перший етап — розучування рухової дії; другий етап — засвоєння рухової дії; третій етап — закріплення і удосконалення рухової дії. Індивідуальний і диференційований підхід до учнів.	Плакати; мультимедійне забезпечення
8		Лекція	Тема 5. Загальні основи розвитку фізичних якостей. Загальна характеристика фізичних якостей. Методика розвитку швидкості, сили, гнучкості, витривалості і спритності. Комплексний характер розвитку фізичних якостей.	Плакати; мультимедійне забезпечення
9		Семинар. заняття	Тема 4. Загальні основи навчання фізичних вправ. Формування рухових вмінь і навичок — основний зміст освітніх завдань фізичного виховання. Структура процесу навчання рухової дії. Індивідуальний і диференційований підхід до учнів. Тема 5. Загальні основи розвитку фізичних якостей. Загальна характеристика фізичних якостей. Методика розвитку швидкості, сили, гнучкості, витривалості і спритності. Комплексний характер розвитку фізичних якостей.	Роздаткові картки фізичних вправ; навчальна програма з фізичної культури.1–4 класи;
10		Лекція	Тема 6. Урок — основна форма організації фізичного виховання у початкових класах. Місце уроку фізичної культури серед інших форм фізичного виховання молодших школярів. Особливості проведення уроків фізичної культури. Вимоги до сучасного уроку фізичної культури. Характеристика оздоровчих, освітніх і виховних завдань уроку. Структура уроку. Завдання і зміст підготовчої, основної і заключної частин уроку. Організація навчальної діяльності на уроці.	Плакати; мультимедійне забезпечення
11		Лекція	Тема 6. Урок — основна форма організації фізичного виховання у початкових класах. Фізичне навантаження та його дозування на уроці. Щільність та її визначення на уроці. Побудова пульсової кривої уроку. Типи шкільних уроків фізичної культури. Міжпредметні зв'язки на уроках фізичної культури у початкових класах. Міжпредметна щільність уроку та її визначення. Особливості проведення нестандартних уроків у початкових класах. Оцінка діяльності учнів на уроці	Плакати; мультимедійне забезпечення
12		Лекція	Тема 6. Урок — основна форма організації фізичного виховання у початкових класах. Побудова уроку. Постановка конкретних завдань на урок фізичної культури. Інвентар і обладнання. Матеріально-технічна база з фізичного виховання в школі. Підготовка вчителя до уроку фізичної культури. Дотримання правил техніки безпеки на уроках.	Плакати; мультимедійне забезпечення

			Аналіз уроку фізичної культури. Особливості проведення уроків фізичної культури у малокомплектних школах.	
13		Семинар. заняття	Тема 6. Урок — основна форма організації фізичного виховання у початкових класах. Місце уроку фізичної культури серед інших форм фізичного виховання молодших школярів. Характеристика оздоровчих, освітніх і виховних завдань уроку. Структура уроку. Організація навчальної діяльності на уроці. Фізичне навантаження та його дозування на уроці. Щільність та її визначення на уроці. Побудова пульсової кривої уроку. Типи шкільних уроків фізичної культури. Міжпредметні зв'язки на уроках фізичної культури у початкових класах. Міжпредметна щільність уроку та її визначення. Особливості проведення нестандартних уроків у початкових класах. Оцінка діяльності учнів на уроці. Побудова уроку. Визначення конкретних завдань на урок фізичної культури. Підготовка вчителя до уроку фізичної культури. Дотримання правил техніки безпеки на уроках. Аналіз уроку фізичної культури. Особливості проведення уроків фізичної культури у малокомплектних школах.	Плакати; мультимедійне забезпечення
14		Лекція	Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі. План-конспект уроку фізичної культури. Складання плану-конспекту уроку фізичної культури. Реалізація міжпредметних зв'язків.	Плакати; мультимедійне забезпечення; навчальна програма з фізичної культури. 1-4 класи; плани-графіки навчального процесу; плани-конспекти уроків
15		Практ. заняття	Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі. Побудова, методика проведення різних варіантів підготовчої частини уроку фізичної культури. Побудова, методика проведення уроків фізичної культури з переважачим використанням способу рухової діяльності «Школа активного відпочинку». Реалізація міжпредметних зв'язків. Спостереження уроку фізичної культури у початковій школі. Визначення щільності (загальної, моторної, міжпредметної) уроку. Побудова пульсової кривої уроку.	П л а н и – к о н с п е к т и уроків; експерес-картки аналізу уроку фізичної культури
16		Практ. заняття	Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі. Побудова, методика проведення уроків фізичної культури з переважачим використанням способу рухової діяльності «Школа пересувань». Реалізація міжпредметних зв'язків. Контрольна робота, тестування.	П л а н и – к о н с п е к т и уроків; навчальна програма з фізичної культури. 1-4 класи; індивідуальні картки-завдання
17		Підсум. заняття	Аналіз контрольної роботи. Підсумкове заняття за семестр.	Індивідуальні картки-завдання

Таблиця 3

Тематичне планування занять у VI семестрі (16 тижнів x 2 год)

№ зп	Дата	Тип заняття	Тема, вид діяльності на занятті	Унаочнення та обладнання
1		Практ. заняття	Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі. Побудова, методика проведення уроків фізичної культури з переважачим використанням способу рухової діяльності «Школа культури рухів». Реалізація міжпредметних зв'язків.	Плакати; мультимедійне забезпечення; навчальна програма з фізичної культури. 1-4 класи; комплекти взірців планів-конспектів уроку

2		Практ. заняття	Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі. Побудова, методика проведення уроків фізичної культури з переважачим використанням способу рухової активності «Школа м'яча». Реалізація міжпредметних зв'язків.	Плакати; мультимедійне забезпечення; навчальна програма з фізичної культури.1–4 класи; комплекти візріців планів–конспектів уроку
3		Практ. заняття	Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі. Побудова, методика проведення уроків фізичної культури з переважачим використанням способу рухової активності «Школа стрибків». Реалізація міжпредметних зв'язків.	Плакати; мультимедійне забезпечення; навчальна програма з фізичної культури. 1–4 класи; комплекти візріців планів–конспектів уроку
4		Практ. заняття	Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі. Побудова, методика проведення уроків фізичної культури з переважачим використанням способу рухової активності «Школа розвитку фізичних якостей». Реалізація міжпредметних зв'язків.	Плакати; мультимедійне забезпечення; навчальна програма з фізичної культури.1–4 класи; комплекти візріців планів–конспектів уроку
5		Практ. заняття	Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі. Побудова, методика проведення уроків фізичної культури з переважачим використанням способу рухової активності «Школа постави». Реалізація міжпредметних зв'язків.	Плакати; мультимедійне забезпечення; навчальна програма з фізичної культури. 1–4 класи; комплекти візріців планів–конспектів уроку
6		Практ. заняття	Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі. Побудова, методика проведення уроків фізичної культури у малокомплектних школах та «Школах–родинах».	Плакати; мультимедійне забезпечення; навчальна програма з фізичної культури. 1–4 класи; комплекти візріців планів–конспектів уроку
7		Лекція	Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі. Функції педагогічного планування і контролю навчально–виховної роботи. Документи планування. Навчальний план. Навчальна програма. План–графік навчально–виховного процесу з предмета «Фізична культура». Поурочне (календарно–тематичне, робоче) планування. Методика їх побудови. Контроль навчального процесу. Педагогічний контроль та самоконтроль вчителя. Медико–біологічний контроль. Фізкультурно–оздоровчий патріотичний комплекс школярів України «Козацький гарт». Фізкультурний самоконтроль учня. Паспорт здоров'я школяра.	Плакати; мультимедійне забезпечення; документи планування; комплекти візріців планів–конспектів уроку

8		Семинар. заняття	Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі. Функції педагогічного планування і контролю навчально-виховної роботи. Документи планування. Навчальний план. Навчальна програма. План-графік навчально-виховного процесу з предмета «Фізична культура». Поурочне (календарно-тематичне, робоче) планування. Методика їх побудови.	Плакати; мультимедійне забезпечення; документи планування; комплекти візрців планів-конспектів уроку
9		Семинар. заняття	Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі. Контроль навчального процесу. Педагогічний контроль та самоконтроль вчителя. Медико-біологічний контроль. Фізкультурно-оздоровчий патріотичний комплекс школярів України «Козацький гарт». Фізкультурний самоконтроль учня. Паспорт здоров'я школяра.	Плакати; мультимедійне забезпечення; документи планування; комплекти візрців планів-конспектів уроку
10		Практ. заняття	Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі. Функції педагогічного планування і контролю навчально-виховної роботи. Документи планування. Навчальний план. Навчальна програма. Складання план-графіку навчально-виховного процесу з предмета «Фізична культура», поурочного (календарно-тематичного, робочого) планування.	Плакати; мультимедійне забезпечення; документи планування; комплекти візрців планів-конспектів уроку
11		Лекція	Тема 7. Позаурочні форми занять фізичними вправами учнів молодшого шкільного віку. Завдання позаурочних форм фізичного виховання. Характеристика і методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів протягом навчального дня. Зміст форми та методика проведення позакласної роботи у початкових класах. Реалізація міжпредметних зв'язків. Фізичне виховання поза школою. Фізичне виховання у відпочинкових дитячих таборах. Роль сім'ї у фізичному вихованні дітей. Індивідуальні самостійні заняття.	Плакати; мультимедійне забезпечення
12		Практ. заняття	Тема 7. Позаурочні форми занять фізичними вправами учнів молодшого шкільного віку. Завдання позаурочних форм з фізичного виховання. Характеристика і методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів протягом навчального дня. Складання комплексів гімнастики до занять. Складання та проведення фізкультурних хвилинок.	Плакати; мультимедійне забезпечення
13		Практ. заняття	Тема 7. Позаурочні форми занять фізичними вправами учнів молодшого шкільного віку. Складання сценарію оздоровчого фізкультурно-художнього свята («Козацькі забави», «Веселі старти», «Будь розумним і спритним», «Тато, мама і я — спортивна сім'я»).	Плакати; мультимедійне забезпечення; сценарії фізкультурно-художніх свят
14		Практ. заняття	Спостереження позаурочних занять з фізичного виховання у початковій школі. Аналіз спостережених форм з фізичного виховання в школі.	Картки-експрес аналізу позаурочних занять з фізичного виховання
15		Конт. заняття	Контрольна робота, тестування	Індивідуальні картки завдань
16		Підсум. заняття	Аналіз контрольної роботи, тестування. Підсумкове заняття за семестр та курс вивчення дисципліни. Опитування студентів.	Анкети для студентів

Підготуватися до виступу про реалізацію міжпредметних зв'язків на уроках у початкових класах.

Повторити термінологію і методику навчання гімнастичних вправ.

Повторити методику навчання легкоатлетичних вправ, спортивних і рухливих ігор, естафет.

Підготувати реферат «Уроки фізичної культури у початкових класах школи, де я навчався (–лася)».

Тема 7. Позаурочні форми занять фізичними вправами учнів молодшого шкільного віку.

Завдання позаурочних форм фізичного виховання.

Характеристика і методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів протягом навчального дня.

Зміст форми та методика проведення позакласної роботи у початкових класах.

Фізичне виховання поза школою.

Роль сім'ї у фізичному вихованні дітей.

Індивідуальні самостійні заняття.

Завдання для самостійної роботи:

Відвідати тренувальне заняття у дитячій спортивній школі, спортивному клубі.

Взяти участь в організації та проведенні шкільних міських (районних) змагань для учнів молодшого шкільного віку.

Підготувати реферат «Фізичне виховання у моїй сім'ї».

Тема 8. Основи планування і контролю навчальної роботи з фізичного виховання в школі.

Функції педагогічного планування і контролю навчально-виховної роботи.

Документи планування. Навчальний план. Навчальна програма. План–графік навчально-виховного процесу з предмета «Фізична культура». Поурочне (календарно–тематичне, робоче) планування. Методика їх побудови.

План–конспект уроку фізичної культури. Складання плану–конспекту уроку фізичної культури із міжпредметними зв'язками.

Особливості складання плану–конспекту уроку фізичної культури для учнів малокомплектної школи.

Планування позаурочної роботи з фізичного виховання у початкових класах.

Домашні завдання з фізичної культури.

Контроль навчального процесу. Педагогічний контроль та самоконтроль вчителя. Медико–біологічний контроль.

Фізкультурний самоконтроль учня. Паспорт здоров'я школяра.

Завдання для самостійної роботи:

Опрацювати навчальну програму предмета «Фізична культура» для загальноосвітніх навчаль-

них закладів, план–графік навчально-виховного процесу, поурочне (календарно–тематичне, робоче) планування з предмета «Фізична культура» для учнів початкових класів.

Опрацювати зразки планів–конспектів уроків фізичної культури.

Опрацювати зразок плану–конспекту уроку фізичної культури у малокомплектній школі.

Скласти комплекси гімнастичних вправ до занять, фізкультурних хвилинок для учнів початкових класів.

Скласти тижневий план проведення рухливих перерв з учнями молодшого шкільного віку.

Опрацювати зразок плану–конспекту спортивної години в групі продовженого дня.

Розробити сценарій оздоровчого фізкультурно–художнього свята («Козацькі забави», «Веселі старти», «Будь розумним і спритним», «Тато, мама і я — спортивна сім'я»).

Список основної навчально–методичної літератури

1. *Вільчковський Е. С.* Система фізичного виховання молодших школярів : Навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, М. П. Козленко, С. Ф. Цвек. — К. : ІЗМН, 1998. — 232 с.
2. *Козленко М. П.* Теорія і методика фізичного виховання / М. П. Козленко, Е. С. Вільчковський, С. Ф. Цвек. — К. : Вища школа, 1984. — 232 с.
3. *Круцевич Т. Ю.* Теорія і методика фізичного виховання / Т. Ю. Круцевич. — Т. 1. — К. : Олімпійська література. — 423 с.
4. *Круцевич Т. Ю.* Теорія и методика фізичного виховання / Т. Ю. Круцевич. — Т. 2. — К. : Олімпійська література. — 368 с.
5. *Матвеев А. П.* Методика физического воспитания в начальной школе / А. П. Матвеев. — М. : ВЛАДОС–ПРЕСС, 2003. — 248 с.
6. *Худолій О. М.* Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навч. посіб. / О. М. Худолій. — Х. : ОВС, 2007. — 406 с.
7. *Цвек С. Ф.* Фізичне виховання молодших школярів / С. Ф. Цвек. — К. : Радянська школа, 1986. — 125 с.
8. *Шиян Б. М.* Теорія і методика фізичного виховання школярів / Богдан Шиян. — Ч. 1. — Т. : Навчальна книга — Богдан, 2001. — 272 с.
9. *Шиян Б. М.* Теорія і методика фізичного виховання школярів / Богдан Шиян. — Ч. 2. — Т. : Навчальна книга — Богдан, 2002. — 248 с.
10. *Ареф'єв В. Г.* Фізичне виховання в школі : Навч. посіб. / В. Г. Ареф'єв, В. В. Столітенко. — К. : ІЗМН, 1997. — 152 с.

Список додаткової навчально–методичної літератури

11. *Борисенко А. Ф.* Руховий режим учнів початкових класів / А. Ф. Борисенко, С. Ф. Цвек. — К. : Радянська школа, 1983. — 94 с.
12. *Волков Л. В.* Виховання фізичних здібностей учнів / Л. В. Волков. — К. : Радянська школа, 1980. — 102 с.
13. *Волкова Н. П.* Педагогіка / Н. П. Волкова. — К. : Академвидав, 2007. — 616 с.
14. *Горчакова Л. П.* Физическое воспитание в малокомплектной школе / Л. П. Горчакова. — М. : Просвещение, 1983. — 160 с.
15. *Державний стандарт початкової загальної освіти / Інформаційний збірник МОНУ.* — К., 2011. — № 14/15. — 48 с.
16. *Качашкин В. М.* Методика физического воспитания / В. М. Качашкин. — М. : Просвещение, 1980. — 304 с.
17. *Кинль В. М.* Физкультурно-оздоровительные мероприятия в группах продленного дня младших школьников: Пособ. для учителя / В. М. Кинль. — К. : Радянська школа, 1988. — 160 с.
18. *Кругляк О. Я.* Фізична культура. Поурочне планування. 1–4 класи / Олег Кругляк. — Т. : Підручники і посібники, 2011. — 80 с.
19. *Кругляк О.* Рухливі ігри та естафети в школі : Посіб. для вчителя / Олег Кругляк — Т. : Підручники і посібники, 2011. — 112 с.
20. *Махов В. Я.* Теорія і методика навчання рухливих і спортивних ігор: Навчально-метод. посіб. / В. Я. Махов. — К. : ІЗМН, 1996. — 160 с.
21. *Матвеев А. П.* Методика физического воспитания с основами теории / А. П. Матвеев, С. Б. Мельников. — М. : Просвещение, 1991. — 191 с.
22. *Огниста К.* Стройові вправи у фізичному вихованні молодших школярів : Навч. посіб. / Катерина Огниста. — Т. : Астон, 2001. — 58 с.
23. *Пануша В.* Теорія і методика фізичного виховання у схемах і таблицях : Навч. посіб. / Володимир Пануша. — Т. : Підручники і посібники, 2010. — 128 с.
24. *Теорія і методика фізичного виховання.* Програми педагогічних училищ і коледжів для спеціальності 5.010102 "Початкове навчання" / укладач О. Я. Кругляк. — Л. : Українські технології, 2004. — 22 с.
25. *Теория и методики физического воспитания /* под ред. А. Б. Ашмарина. — М.: Просвещение, 1979. — 360 с.
26. *Фізична культура.* Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1–4 класи. — Х. : Ранок, 2006. — 100 с.
27. *Фицула М.М.* Педагогіка / М. М. Фицула. — К. : Академвидав, 2007. — 560 с.

Надійшла до редакції 23.03.2012 р.

Кругляк Олег, Вантух Владимир, Рондяк Леся. Построение рабочей программы курса «Теория и методика физического воспитания» для специальности 5.01010201 «Начальное образование».

В статье раскрыто содержание рабочей программы дисциплины «Теория и методика физического воспитания» для специальности 5.01010201 «Начальное образование» педагогических училищ и колледжей.

Ключевые слова: теория и методика физического воспитания, учебные и рабочие программы, педагогические училища и колледжи.

Kruglyak Oleg, Vantukh Volodymyr, Rondyak Lesya. Structure of the syllabus on the subject «Theory and Methodology of Physical Training» for the speciality 5.01010201 «Primary Education».

The contents of the syllabus on the subject «Theory and Methodology of Physical Training» for the speciality 5.01010201 «Primary Education» for the pedagogical schools and teacher training colleges is exposed in this article.

Keywords: theory and methodology of physical training, curriculum and syllabus, pedagogical schools and teacher training colleges.